

ÅRSMELDING 2019

NÆRØY KOMMUNE

DEL 1

1 Årsberetning

Innledning

Kommunedirektøren skal hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning iht kommuneloven § 48. Fristen for regnskapet er 15. februar og fristen for årsberetningen er 31. mars. Lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk stiller krav til og gir anbefalinger om de redegjørelser og opplysninger årsberetningen skal inneholde. Årsberetningen er ment å være utfyllende i forhold til den informasjon som gis i årsregnskapet. I Nærøy kommune er årsberetningen en del av den samlede årsmeldingen.

Økonomiske betraktninger

Kommunedirektøren legger frem et årsregnskap for 2019 med et korrigert netto driftsresultat på 3,27 mill. kroner, og et samlet mindreforbruk på 4,18 mill. kroner. Det er i 2019 inntektsført 5,1 mill. kroner fra havbruksfondet som har bidratt til at man har oppnådd et positivt korrigert netto driftsresultat. Dette var 1,1 mill over budsjett. Videre fikk kommunen en økning i skatt og ramme på ca 7 mill. kroner ifht opprinnelig budsjett.

I korrigert netto driftsresultat er det korrigert for avsetning og bruk av bundne fond samt premieavvik. Årsaken til disse korreksjonene er at avsetning til bundne fond (øremerkede midler) vil bidra til positive netto driftsresultat i det året pengene settes av i regnskapet, og tilsvarende svekke resultatet når bundne fond tas inn i driften. Korreksjon for årets premieavvik og årets amortisering av tidligere års premieavvik er nødvendig da dette vil påvirke driftsresultatet, uten av disse forholdene bidrar til å gi et bilde på den reelle økonomiske situasjonen i det aktuelle regnskapsåret. Førings av premieavvik er kun en regnskapsteknisk korreksjon.

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunesektoren. Dette er resultatet av driften etter at renter og avdrag er betalt. Positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å bygge opp disposisjonsfond og skaffe kommunen handlingsrom, som igjen gir rom for å kunne egenfinansiere en større andel av investeringene.

Til tross for et positivt korrigert netto driftsresultat i 2019 oppnår man ikke et resultat som gjør at man kommer opp på anbefalt nivå på minimum 1,75 %. Skal man oppnå en langsiktig bærekraftig økonomi, må man ha kontroll på kostnadsveksten, og sørge for en optimal ressursutnyttelse og organisering av kommunens tjenester. Regjeringen antyder en fremtidig lavere vekst i statlige overføringer, noe som betyr strammere rammer i årene fremover.

Rådmann med stab og servicekontoret leverer et mindreforbruk på 3,3 mill. kroner. Dette skriver seg hovedsakelig fra lønnsoppgjøret for 2019.

Oppvekst og kultur leverer et mindreforbruk på 2,8 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig økte inntekter i innvandringstjenesten samt reduserte lønnsutgifter i barnehage.

Helse og sosial leverer et merforbruk på 11,4 mill. kroner. Dette skyldes hovedsakelig økte kostnader til barnevern samt innleie av arbeidskraft i mangel på leger og sykepleiere.

Drift og utvilingsavd leverer et merforbruk på 3,1 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak redusert boligutleie, økte energikostnader og merkostnad vintervedlikehold vei.

Finansområdet leverer et mindreforbruk på 12,6 mill før årets mindreforbruk på 4,1 mill. kroner er hensyntatt. Dette skyldes i hovedsak økte inntekter skatt og ramme, lavere renteutgifter og økte renteinntekter foruten merinntekt fra havbruksfondet.

For detaljer rundt enhetsvise resultater vises til enhetenes egne forklaringer i årsmeldingens Del 2.

Investeringer

Kommunen har i 2019 investert 175,3 mill. kroner i anleggsmidler. Ny skole på Kolvereid er en omfattende investering i et massivtrebygg som skal stå ferdig til skolestart 2020/2021. Videre ble det i 2019 påbegynt bygging av ny idrettshall på Kolvereid, Nærøysund Arena. Ny hall har en kostnadsramme på 197,5 mill kroner netto, og skal i følge fremdriftsplan stå ferdig vår/sommer 2021.

Langsiktig økonomisk utvikling

Det foreligger omfattende investeringsplaner for kommende planperiode i nye Nærøysund kommune, noe som vil bety utfordringer for å kunne opprettholde dagens tjenestenivå. Det er viktig at man er klar over konsekvensene store investeringer og økt lånegjeld/finanskostnader vil ha for driftsnivået og handlingsrommet i årene fremover. Reduserte driftsmarginer gir mindre rom for muligheten til egenkapitalfinansiering, og følgelig vil lånegjelden øke ytterligere ved en for offensiv investeringstakt. Når det gjelder fremtidig lånebelastning har kommunedirektøren advart mot å tøye strikken for langt.

En høy andel av lånegjelden er bundet i fastrenteavtaler, noe som gir større forutsigbarhet og reduserer konsekvensene av fremtidige renteøkninger. Det vil være viktig å ha fokus på å få lånegjelden ned til et nivå som bidrar til å sikre handlingsrom og bærekraft i årene fremover.

Kommunene har de siste 4-5 årene opplevd en vekst i skatteinntang, utover regjeringens anslag. Samtidig har lånerenten vært historisk lav. Dette har bidratt til at kommunene har hatt mulighet til å bygge disposisjonsfond/handlingsrom. Kommunene kan ikke forvente å få like gode rammevilkår/statlige overføringer i årene fremover, samtidig som høy lånegjeld gjør at finanskostnadene vil ta en større del av driftsinntektene. Det forventes en generell lavere vekst i de statlige overføringene i årene fremover. Det vil derfor bli viktig å tilpasse driftsnivået til det reduserte handlingsrommet.

Betryggende kontroll

Det gjennomføres budsjettkontroller for hver tertial som rapporterer til politisk nivå. I tillegg utarbeides halvårsrapport for enhetene, der samlet rapport utarbeides av økonomisjef og oversendes kommunedirektøren og ledergruppe for gjennomgang og behandling. Det rapporteres tertialvis til kommunestyret både innenfor økonomi- og finansforvaltning. I forkant av kommunesammenslåingen gjennomgås alle tjenester, budsjetter, rutiner, avtaler, for å harmonisere og prioritere tjenestene i ny kommune fra 2020. I denne jobben ligger det en betydelig kontroll- og kvalitetssikring. Kostra-tall og Kommunebarometeret brukes for å sammenligne driften i egen kommune mot andre sammenlignbare kommuner. Dette gir et godt datagrunnlag for å vurdere produktivitet og kvalitet i egne tjenester. I forbindelse med årsmeldingen for 2019 er ikke Kostra-tall og Kommunebarometeret benyttet systematisk. Begge vil imidlertid være nyttige verktøy å benytte i den økonomiske analysen og planleggingen i Nærøysund.

Etisk standard

Kommunestyre i Nærøy har vedtatt et overordnet etikkreglement. Det er et løpende behov for bevisstgjøring på ulike etiske utfordringer i organisasjonen.

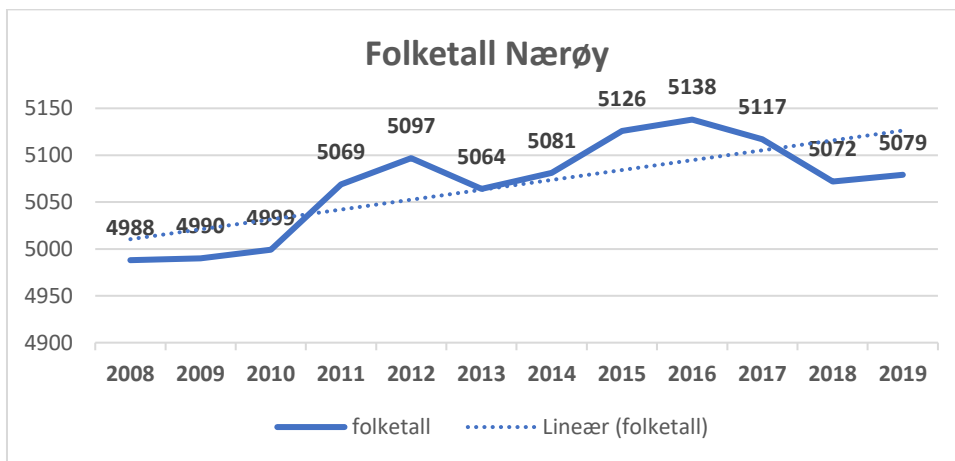
Likestilling og diskriminering

Arbeidsgiverpolitikken i kommunen har hele tiden søkelys på likestilling, uansett alder, kjønn, funksjonshemming, livssyn og etnisitet, samt å hindre forskjellsbehandling som strider med likestillings- og diskrimineringsloven. Det foreligger ved inngangen til Nærøysund kommune ingen planer om nye tiltak på området.

Miljø

Kommunens virksomhet har ingen vesentlige negative konsekvenser for miljøet.

Folketallsutvikling

Pr 31.12.2019 hadde Nærøy 5079 innbyggere, som er en økning på 7 innbyggere fra forrige år. Dette til tross for lav bosetting av flyktninger i 2019 med bare 13 bosatte. Vekst i innbyggertallet er viktig i forhold til de statlige overføringene og kommunes frie inntekter, da disse i det vesentligeste er bestemt ut i fra innbyggertall og alderssammensetning.

Sykefravær 2019

Sykefraværet i 2019 har totalt vært på 7,5%. Til sammenligning var sykefraværet i 2018 på 7,9 % og i 2017 på 8,4 %.

Fraværet fordeler seg slik:

Fraværform	Alle (i %)
Fravær 1-8 dager	1,3
Legemeldt og egenmeldt 1 - 16 dager	1,6
Legemeldt 17 – 365	5,9
I alt:	7,5

Vi ser at hvert år er det en økning i sykefraværet i vintermånedene januar – mars/april. Dette er perioder hvor det er mye kortvarig fravær på grunn av influensa/forkjølelse og lignende. Sykefraværet har da ligget mellom 8-9 % totalt sett, mens det i resten av året ligger lavere. Sommermånedene var i 2019 periode med veldig lavt fravær med 4,8 % i juli. Dette skyldes både at mange er ute i ferie og sammenlignet med de første månedene i året er det mindre smittsomme sykdommer.

Det har vært fokus på å benytte egenmelding foran sykemelding de første 8 dagene, og å legge til rette for at ansatte skal kunne delta i arbeidslivet med sine begrensninger.

De avdelingene som var med i NED prosjektet skulle fortsette med de tiltakene og evaluere dette gjennom året. Dette ble gjennomført og jobbet godt med ved noen avdelinger, men på grunn av arbeidet med kommunesammenslåing var ikke forutsetningene til å jobbe optimalt med dette tilstede. NED prosjektet har nok vært en læringsprosess for de som var med og flere av arbeidsmetodene ligger også til grunn i Nærøysund kommunes retningslinjer for forebygging og oppfølging av sykefravær.

Interkommunalt samarbeid

Næring i Ytre Namdal (NYN) er etter avslutning av omstillingsprosjektet i 2016 videreført i en prosjektperiode på 3 år. Blant annet har rullering av strategisk næringsplan i samarbeid med næringslivet vært et av fokusområdene. NYN er besluttet nedlagt fra 1.1.2020, hvorav Nærøysund kommune har ansatt egen næringskonsulent.

Barnevernstjenesten har vært drevet som vertskommunesamarbeid mellom kommunene Nærøy, Vikna og Leka, hvor Vikna har vært vertskommune. Vertskommunesamarbeidet videreføres mellom Nærøysund og Leka kommune.

PPT har vært drevet som vertskommunesamarbeid mellom kommunene Nærøy, Vikna, Leka og Fylkesmannen i Trøndelag, hvor Nærøy har vært vertskommune. Vertskommunesamarbeidet videreføres mellom Nærøysund kommune, Leka kommune og Fylkesmannen i Trøndelag.

Skatteoppkreverfunksjon samordnet for kommunene Nærøy, Vikna og Leka og er lokalisert på Kolvereid. Skatteoppkreverfunksjonen vil for øvrig bli overført til staten v/Skatteetaten fra november 2020.

Kommunesammenslåing

Fra 1.1.2020 ble Vikna og Nærøy kommune slått sammen til ny kommune; Nærøysund. Kommunesammenslåing vil prege mye av arbeidet i årene fremover. Den nye kommunen omfatter et landareal på 1346 km² og 3650 km kystlinje, og byr på et mangfold av muligheter nærings-, befolknings- og naturmessig.

Budsjettarbeidet for Nærøysund 2020 viste at man går inn i ny kommune med behov for snarlige innsparinger. Man vil måtte søke å få tatt ned på den totale bemanningen i Nærøysund. Ingen ansatte skal miste jobben ved sammenslåingen, og innsparing vil i første rekke skje ved naturlig avgang der dette er mulig å gjennomføre. Denne prosessen skjer i tett dialog mellom administrasjon, de tillitsvalgte og politikerne. Det er i Nærøysund opprettet et økonomiutvalg med deltakelse fra både tillitsvalgte, administrasjon og politikerne hvor man skal gjøre en analyse av driften og se på muligheten for innsparinger.

Det er vedtatt et offensivt investeringsbudsjett i Nærøysund som vil bety en betydelig økning i lånegjelden og finanskostnadene. Dette vil måtte sette sitt preg på budsjettarbeidet i inneværende økonomiplanperiode.

Nærøysund kommune vil være landets største havbrukskommune. Dersom det blir vedtatt en permanent ordning hva gjelder overføringer fra havbruksfondet/arealavgift, vil det kunne avhjelpe den økonomiske situasjonen noe fremover.

Vesentlige budsjettavvik

Regnskapsskjema 1A og 1B

Regnskap pr ansvarsområde		Regnskap	Reg. budsjett	Avvik	Regnskap i fjor
		2019	2019	2019	2018
(Tall i hele tusen)					
100	RÅDMANN	29 309 684	32 523 570	-3 213 886	28 801 141
101	LEDER FOR INNVANDRINGSTJENESTEN	0	0	0	1 569 597
160	OSK	4 922 525	5 053 531	-131 006	5 102 705
SUM RÅDMANN MED STAB OG OSK		34 232 209	37 577 101	-3 344 892	35 473 444
200	OPPVEKST- OG KULTURSJEFEN	35 232 512	30 853 175	4 379 337	30 436 112
201	INNVANDRINGSTJENESTEN	4 527 553	9 425 349	-4 897 796	-493 260
220	ABELVÆR OPPVEKSTSENTER	839 791	1 763 448	-923 657	1 552 534
222	FOLDEREID OPPVEKSTSENTER	5 408 873	5 530 597	-121 724	5 394 917
223	GRAVVIK OPPVEKSTSENTER	4 114 095	4 288 909	-174 814	3 960 008
224	KOLVEREID SKOLE	18 756 661	17 465 361	1 291 300	16 977 549
225	LUND SKOLE	282 255	475 000	-192 745	362 004
226	NÆRØY UNGDOMSSKOLE	16 920 017	16 394 645	525 372	15 964 005
228	NÆRØYSUNDET SKOLE	12 245 904	12 032 004	213 900	10 936 668
229	VÆRUM BARNEHAGE	1 350 444	1 464 166	-113 722	1 453 198
240	KOLVEREID BARNEHAGE	12 766 721	15 144 386	-2 377 665	13 651 100
260	KULTUR OG FRITID	6 101 683	6 528 896	-427 213	5 851 570
SUM OPPVEKST- OG KULTURAVDELINGEN		118 546 508	121 365 936	-2 819 428	106 046 404
300	HELSE OG SOSIALSJEF	24 098 078	19 752 409	4 345 669	18 929 282
301	NAV	3 803 845	3 838 893	-35 048	4 652 620
320	LEDER NBBS 1	22 599 505	18 806 286	3 793 219	19 861 719
330	LEDER NBBS 2	26 522 178	24 159 077	2 363 101	23 874 799
340	MILJØTJENESTEN	17 018 994	15 634 057	1 384 937	16 790 324
350	LEDER FOR HJEMMEBASERTE TJENESTER	15 050 562	14 964 474	86 088	14 082 297
360	LEDER RUS/PSYKIATRI	10 005 819	10 181 556	-175 737	9 436 106
370	LEDER TJENESTER I BOKOLLEKTIV	16 314 313	16 638 133	-323 820	16 107 893
380	FOREBYGGENDE ENHET	16 612 734	15 780 931	831 803	14 035 351
SUM HELSE- OG SOSIALAVDELINGEN		152 026 028	139 755 816	12 270 212	137 770 391
400	DRIFT OG UTVIKLINGSSJEF	1 444 915	1 490 200	-45 285	1 533 306
410	BYGNINGSSJEF	516 576	1 183 051	-666 475	-1 498 799
411	KOMMUNEINGENIØR	17 017 468	15 569 438	1 448 030	12 509 102
412	BRANNSJEF	2 770 100	2 783 370	-13 270	2 703 157
413	EIGENDOMSSJEF	27 345 149	25 417 336	1 927 813	23 588 520
420	JORDBRUKSSJEF	1 185 071	1 192 855	-7 784	1 055 456
421	SKOGBRUKSSJEF	1 229 137	955 823	273 314	936 920
422	NÆRINGSKONSULENT	589 894	390 000	199 894	333 171
SUM DRIFTS- OG UTVIKLINGSAVDELINGEN		52 098 310	48 982 073	3 116 237	41 160 833

* minus indikerer mindreforbruk i forhold til budsjett.

Vesentlige avvik (mer-/mindreforbruk i kroner, og avvik i % av tildelt ramme) mellom budsjett og regnskap forklares slik:

Ansvar 100 - kr 3 213 886 - 10 %

Mindreforbruket her skyldes i hovedsak lavere lønnsutgift til personavdelingen (kr 758 254), hvorav noe skyldes refusjon grunnet kommunereformen. I tillegg har vi et mindreforbruk når det gjelder avsetningen til tariffoppgjør med kr 1 145 214. Det er noen tjenester som ligger litt under budsjett som utgjør resten av mindreforbruket. Kan nevne skatteoppkreveren, som har kjøpt mindre tjenester, økonomiavdelingen som har solgt tjenester.

Ansvar 200 + kr 4 379 337 + 14 %

Tjenester med merforbruk er 20110 Barnehagedrift felles (588 135), 20111 Private barnehager (2 271 976) og 20210 Grunnskole felles (1 623 690). Disse har til sammen kr 4 333 802 i merforbruk. Merforbruket gjelder i stor grad kjøp av tjenester fra andre kommuner. Enheten har også store utgifter i tilknytning til barn som er går i barnehage og skole i andre kommuner.

Ansvar 201 - kr 4 897 796 - 51 %

Mindreforbruket skyldes i stor grad høyere inntekt fra staten enn budsjettet. I tillegg ble utgifter til introduksjonsstønden lavere enn budsjettet.

Ansvar 240 - kr 2 377 665 - 16 %

Lønnsutgifter er kr 1 613 498 under budsjett, overføringer og refusjoner fra staten er kr 1 135 993 over budsjett og foreldrebetaling litt under budsjett. Dette utgjør i hovedsak det totale mindreforbruket.

Ansvar 300 + 4 345 669 + 22 %

Merforbruket skyldes i hovedsak barnevernstjenesten. Tiltak i familien ligger under budsjett med kr 952 583, mens tiltak utenfor familien ligger kr 4 110 015 over budsjett. I tillegg ligger barnevernskontoret over budsjett med kr 968 154.

Ansvar 320 + kr 3 793 219 + 20 %

Utgifter til lønn på tjeneste 23404 Dagtilbud/aktivitet ligger noe under budsjett, mens tjeneste 25304 Pleie og omsorg i institusjon har et merforbruk på kr 3 178 962. I tillegg ligger kjøp av sykepleiertjenester kr 417 218 over budsjett. Merforbruket på ansvarsområdet skyldes i hovedsak disse to utgiftspostene.

Ansvar 330 + kr 2 363 101 + 10 %

Høyere utgifter til matvarer og inventar og utstyr på tjeneste 25302 Sykeheim kjøkken, står for et merforbruk på kr 452 620. Utgifter til sykepleiertjenester på tjeneste 25306 Pleie og omsorg i institusjon utgjør kr 2 148 092. Dette er det ikke budsjettet med, så selv om inntektene ble kr 961 826 over budsjett, er det et merforbruk på kr 1 830 889 på tjenesten.

2 Driftsregnskap 2019 - Hovedoversikt

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2019	Reg. budsjett 2019	Oppr. budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	14 014 303	14 645 437	14 995 141	14 354 064
Andre salgs- og leieinntekter	60 124 883	57 989 172	60 040 068	59 654 090
Overføringer med krav til motytelse	107 382 454	86 005 014	79 633 853	113 224 008
Rammetilskudd	196 801 709	195 200 000	204 229 000	192 240 680
Andre statlige overføringer	8 120 612	7 199 290	6 075 000	69 214 575
Andre overføringer	954 702	470 750	400 000	406 055
Skatt på inntekt og formue	131 936 797	130 300 000	117 323 000	125 625 642
Eiendomsskatt	15 967 344	16 000 000	16 000 000	16 256 907
Andre direkte og indirekte skatter	25 077	24 000	24 000	25 077
Sum driftsinntekter	535 327 880	507 833 663	498 720 062	591 001 098
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	273 869 296	263 842 804	257 375 527	266 563 042
Sosiale utgifter	48 546 185	53 166 728	49 963 997	46 430 450
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produks	103 128 715	103 246 682	99 722 575	98 799 644
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produks	57 483 775	44 769 548	43 016 548	45 328 639
Overføringer	58 205 548	45 293 126	51 480 946	48 027 940
Avskrivninger	26 656 209	26 953 049	20 101 676	20 573 136
Fordelte utgifter	- 21 719 102	- 19 725 150	- 18 170 667	- 20 796 705
Sum driftsutgifter	546 170 625	517 546 787	503 490 602	504 926 146
Brutto driftsresultat	- 10 842 745	- 9 713 124	- 4 770 540	86 074 952
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	10 135 881	6 021 000	4 221 000	3 648 215
Gevinst på finansielle instrumenter (oml	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	217 391	400 000	400 000	280 681
Sum eksterne finansinntekter	10 353 271	6 421 000	4 621 000	3 928 895
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	12 734 869	14 600 000	14 600 000	9 914 449
Tap på finansielle instrumenter (omløpsr	-	-	-	-
Avdrag på lån	20 575 160	22 700 000	22 700 000	16 741 050
Utlån	106 832	390 000	390 000	111 510
Sum eksterne finansutgifter	33 416 861	37 690 000	37 690 000	26 767 009
Resultat eksterne finanstransaksjoner	- 23 063 590	- 31 269 000	- 33 069 000	- 22 838 113
Motpost avskrivninger	26 656 209	26 953 049	20 101 676	20 573 136
Netto driftsresultat	- 7 250 126	- 14 029 075	- 17 737 864	83 809 975
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindrefor	6 796 215	6 796 215	-	13 498 506
Bruk av disposisjonsfond	10 811 993	10 811 993	72 549 883	2 142 500
Bruk av bundne fond	18 691 756	19 542 430	19 186 981	10 907 018
Sum bruk av avsetninger	36 299 964	37 150 638	91 736 864	26 548 024
Overført til investeringsregnskapet	800 000	800 000	60 800 000	450 000
Dekning av tidligere års regnsk.m. merfor	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	21 035 215	21 035 215	13 199 000	100 295 465
Avsatt til bundne fond	3 033 949	1 286 348	-	2 816 319
Sum avsetninger	24 869 164	23 121 563	73 999 000	103 561 783
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	4 180 674	-	-	6 796 215

2.1 Driftsresultat

Målsetting:

Nærøy kommune har satt som mål å øke den økonomiske handlefriheten gjennom forbedring av årlig driftsresultat og tilførsel av midler til disposisjonsfond.

Driftsregnskap Nærøy	2019	2018	2017
Netto driftsresultat	- 7 250 126	83 809 975	56 034 646
Bruk av bundne fond	18 691 756	10 907 017	3 820 296
Avsatt til bundne fond	- 3 033 949	- 2 816 318	- 33 088 681
Netto premieavvik	- 5 136 149	- 3 190 754	- 4 587 503
Korrigert netto driftsresultat	3 271 532	88 709 920	22 178 758
Netto korrigert driftsresultat i % av dr.innt	0,61	15,01	4,06
Regnskapsmessig mindreforbruk	4 180 674	6 796 215	13 498 506

Netto driftsresultat er resultat av ordinær drift, etter fradrag for renter og avdrag. Netto driftsresultat uttrykker kommunens evne til å kunne avsette midler til å kunne møte fremtidige svingninger i rammevilkår, og for å ivareta nødvendig vedlikehold av kommunens eiendom. Fylkesmannen har gitt uttrykk for at kommunene som et minimumsnivå, må styre mot en driftsmargin på 1,75 % eller tilsvarende 1,75 % avsetning til disposisjonsfond.

Korrigert for avsetning og bruk av bundne fond samt premieavvik, viser korrigert netto driftsresultat hvor sunn drift kommunen har, og hvordan driften påvirker handlingsrommet. Nærøy leverer et korrigert netto driftsresultat på 0,61 % i 2019.

Det viser viktigheten med god kontroll på kostnadsveksten, for over tid å kunne opprettholde en bærekraftig økonomi og møte de fremtidige utfordringene. God skatteinngang og lave renter har bidratt positivt på resultatet de siste 4 - 5 årene. Skatteinngang utover regjeringens anslag i 2019 vil trolig redusere skatteveksten i 2020, slik at merinntektene i 2019 i realiteten vil være et forskudd på skatteinntekter for 2020.

Samtidig som man styrker disposisjonsfondet i 2019 er det viktig å være klar over at det står bokført et premieavvik på pensjon i balansen på 27,5 mill. kroner. Dette er penger man ikke har, og følgelig ikke kan produsere velferd for. Dersom man ikke avsetter premieavviket til disposisjonsfond, vil man være med på å tømme "pengebingen" og følgelig få et likviditetsproblem.

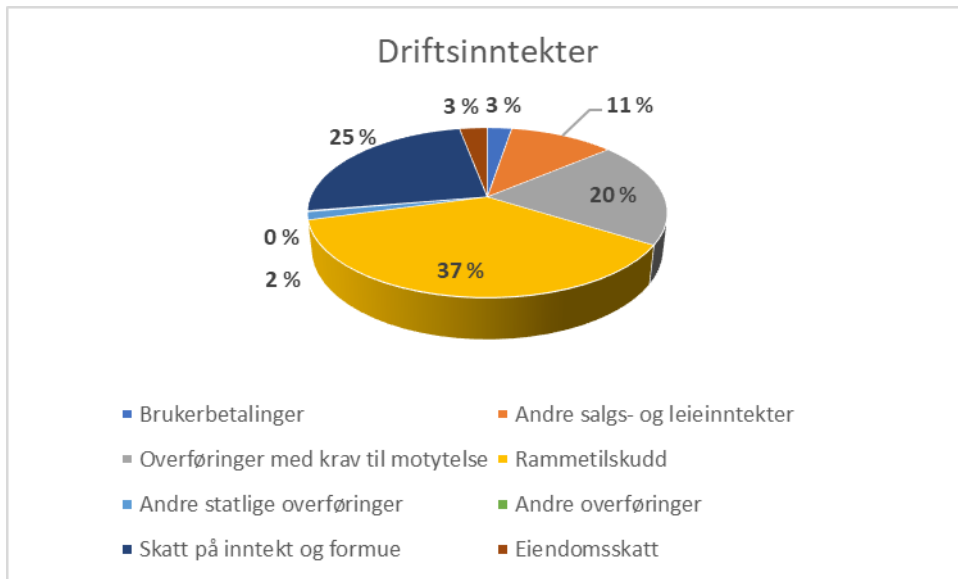
God skatteinngang, statlige tilskudd til innvandringstjenesten utover budsjett, behov for færre ansatte i kommunale barnehager og fortsatt lave lånerenter er hovedårsaken til at regnskapet i 2019 legges fram med et positivt korrigert netto driftsresultat og med et samlet mindreforbruk.

Sektorene helse og sosial samt drift og utvikling leverer i år et merforbruk, mens oppvekst og kultur totalt sett leverer et mindreforbruk.

Det er foretatt netto avsetninger til disposisjonsfond i henhold til budsjett med 9 mill. kroner før årets overskudd/mindreforbruk på 4,18 mill. kroner er disponert.

2.2 Driftsregnskapet - inntekter

Kommunens driftsinntekter kommer fra flere ulike kilder. Skatt og rammetilskudd utgjør til sammen 62 % av kommunens inntekter. Skatt og rammetilskudd kan disponeres fritt.

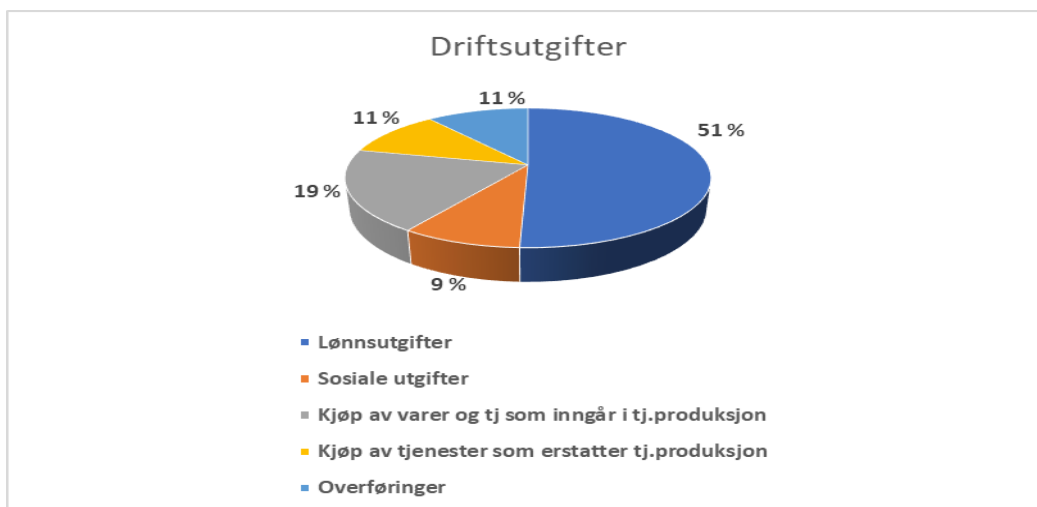
Skatteinntektene økte med 5,02 % fra 2018 til 2019. Veksten i rammetilskudd ble på 2,10 % i samme periode. Det gir en vekst i skatt/rammetilskudd på 3,26 % fra 2018 til 2019.

Flyktningetjenesten mottok 4 mill. kroner mer i overføringer fra staten enn budsjettet. Samtidig viser sykelønnsrefusjoner at det er mottatt 7,2 mill. kroner over budsjett i 2019.

Kommunen mottok 2,18 mill. kroner i skjønnsmidler fra Fylkesmannen som følge av ekstraordinære hendelser/kostnader innen barnevernet i 2019. Tildelt beløp var avkortet som følge av at kommunen hadde mottatt vesentlige inntekter fra havbruksfondet i 2018.

2.3 Driftsregnskapet – utgifter

Driftsutgiftene er delt inn i ulike arter i henhold til Kostra, og viser hvor stor andel de ulike driftsutgiftene utgjør av samlede utgifter.

Det var en økning på lønn og sosiale utgifter med 9,4 mill kroner fra 2018 til 2019, som utgjør ca. 3 %. Lønnskostnadene utgjør 60 % av de totale kostnadene. Kjøp av varer og tjenester som inngår i tjenesteproduksjon utgjør 19 %. Her ligger det også bokført kostnader tilhørende kommunereformen som dekkes ved bruk av bundne fond (engangskostnader).

Korrigert netto driftsresultat ligger under anbefalt nivå. Det betyr at vi i 2019 har hatt for høye driftsutgifter sammenlignet med driftsinntektene. Den største økningen i driftsutgiftene finner vi innenfor sektoren helse og sosial, hvor barnevern og innleie av sykepleiere har medført store budsjettoverskridelser innenfor helsesektoren i 2019.

2.3.1 Pensjonsutgifter

Netto pensjonskostnad ble på 33,2 mill. kroner. Det er en økning på 4,24 % fra 2018.

Pensjonskostnaden beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes som premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet og føres i balansen som en fordring eller gjeldspost.

Premieavviket tilbakeføres igjen påfølgende år med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Det ble i 2019 inntektsført premieavvik med 9,7 mill. kroner. Kostnadsført amortisering 2019 av tidligere års premieavvik utgjør 4,8 mill. kroner.

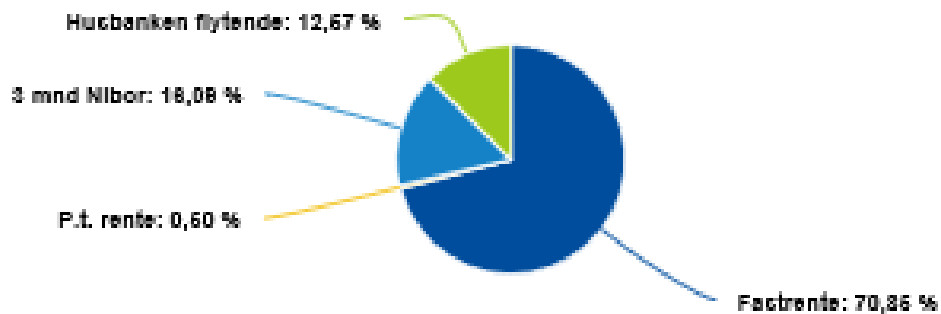
Akkumulerte premieavvik utgjør ved årets slutt kr 27,5 mill. kroner inklusive arbeidsgiveravgift. Dette vil komme som kostnad i regnskapet når premieavviket blir tilbakeført de kommende år.

Det forventes en økning i pensjonskostnadene i årene fremover, hovedsakelig på bakgrunn av forventet lønnsvekst og en mindre andel yrkesaktive sammenlignet med økningen i antallet pensjonister.

Akkumulert premieavvik pensjon har bygd seg opp i både Nærøy og Vikna. Dette er midler som allerede er betalt i pensjonspremie og som skal amortiseres og kostnadsføres i regnskapet over de kommende 7-10 år. Det er derfor viktig at man bygger opp disposisjonsfondet til å kunne møte de fremtidige amortiseringskostnadene. Om man ikke avsetter økning premieavvik til disp.fond vil dette medføre at man belaster kommunens likviditet dobbelt.

2.3.2 Renter og avdrag

Produktfordeling

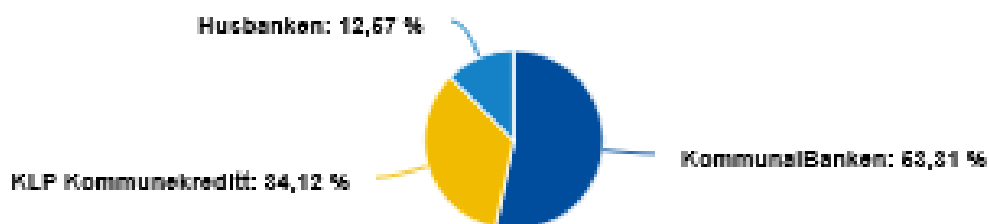
Kommunestyret vedtok i desember 2014 at man kunne binde inntil 100 prosent av låneporteføljen i fastrenteavtaler, med utgangspunkt i de historisk lave fastrentene som forelå. Av lånegjelden er i overkant av 70 % bundet opp gjennom ulike fastrenteavtaler med varierende bindingstid. Kommunens faktiske gjennomsnittsrente i 2019 var på 2 % mot 1,9 % i 2018.

Kommunens samlede renteutgifter var i 2019 på kr 12,7 mill. kroner, noe som er en økning på 2,8 mill. kr fra året før.

Det ble i 2019 betalt avdrag med til sammen kr 20,5 mill. kroner som er belastet driftsregnskapet. Det er en økning på 3,8 mill. kroner fra året før. Videre er avdrag på 9,8 mill. kroner utgiftsført over investeringsregnskapet, da som avdrag på forvaltningslån, ekstraordinære avdrag og avsetning til bundne fond.

Kommunen har i perioder med lav rente og behov for forutsigbarhet valgt å binde en vesentlig andel av lånegjelden i fastrenteavtaler.

Restgjeld fordelt pr långiver

Kommunens største långiver pr 31.12.2019 var Kommunalbanken med 63,3 % av kommunens lånegjeld.

2.4 Investeringsregnskap 2019 – Hovedoversikt

Økonomisk oversikt - investering	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Regnskap i fjor
Investeringsregnskap	2019	2019	2019	2018
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	1 094 851	-	-	2 757 736
Andre salgsinntekter	250 000	12 800 000	12 800 000	377 500
Overføringer med krav til motytelse	19 449 551	27 518 696	22 000 000	2 753 134
Kompensasjon for merverdiavgift	28 963 388	27 064 969	28 455 000	9 794 285
Statlige overføringer	-	-	-	501 000
Andre overføringer	27 025 000	400 000	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-
Sum inntekter	76 782 790	67 783 665	63 255 000	16 183 655
Utgifter				
Lønnsutgifter	25 945	-	-	98 098
Sosiale utgifter	1 111	-	-	4 267
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	143 443 314	169 768 204	172 344 000	68 676 376
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	1 153 538	6 400 000	6 400 000	1 126 836
Overføringer	30 713 388	27 064 969	28 455 000	9 794 285
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-	-	-	-
Sum utgifter	175 337 296	203 233 173	207 199 000	79 699 861
Finanstransaksjoner				
Avdrag på lån	2 855 410	5 500 000	5 500 000	8 736 140
Utlån	13 529 492	12 500 000	12 500 000	16 054 469
Kjøp av aksjer og andeler	27 970 522	1 436 000	1 436 000	1 511 039
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	20 000	20 000	20 000	20 000
Avsatt til bundne investeringsfond	6 947 905	-	-	1 845 266
Sum finansieringstransaksjoner	51 323 330	19 456 000	19 456 000	28 166 915
Finansieringsbehov	149 877 836	154 905 508	163 400 000	91 683 120
Dekket slik:				
Bruk av lån	127 633 962	145 949 508	95 644 000	69 995 230
Salg av aksjer og andeler	-	-	-	152 222
Mottatte avdrag på utlån	9 823 315	5 520 000	5 520 000	7 342 031
Overført fra driftsregnskapet	800 000	2 236 000	62 236 000	450 000
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	1 200 000	1 200 000	-	240 000
Bruk av bundne driftsfond	4 162 182	-	-	2 244 262
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	6 258 377	-	-	11 259 375
Sum finansiering	149 877 836	154 905 508	163 400 000	91 683 120
Udekket/udisponert	-	-	-	-

2.4.1 Kommentarer til investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser at det i løpet av året ble investert for kr 175,3 mill. kroner i anleggsmidler.

Det største enkeltprosjektet knyttes til nye Kolvereid skole, prosjekt 8262.

Andre store prosjekt er Nærøysund Arena prosjekt 8271 og samlokalisering PU prosjekt 8423

Det ble innvilget og utbetalt startlån på kr 13,5 mill. Mottatte avdrag ang startlån ble inntektsført med kr 9,8 mill.

Egenkapitalinnskudd i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) ble innbetalt med kr 1,3 mill.

Avvik sett opp imot budsjett

Regnskapsskjema 2A viser enkelte avvik mellom regnskap og budsjett. Dette gjelder i hovedsak:

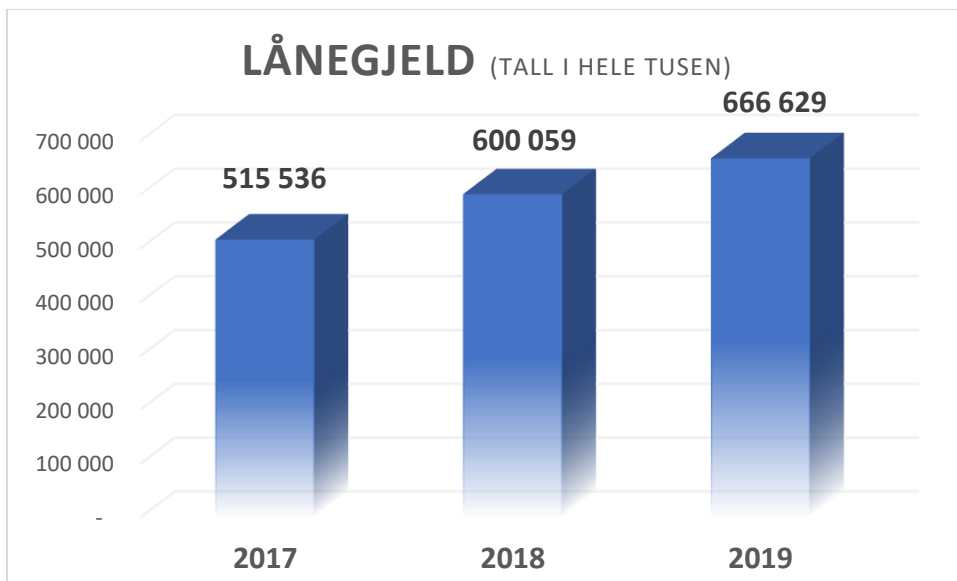
- Det ble investert mindre i anleggsmidler enn budsjettet. Dette går i hovedsak på fremdrift på prosjektene og ikke iverksatte investeringer innen vann og avløp. Følgelig er det også brukt mindre lånemidler enn budsjettet.
- Kjøp av aksjer gjelder NTE-aksjene kommunen mottok i 2018 er bokført i balansen i 2019.
- Bruk av avsetninger gjelder i hovedsak bruk av fondsmidler til dekning av investeringer tilknyttet kommunesammenslåingen.

2.4.2 Finansiering av investeringer

Kommunens investeringer kan finansieres på forskjellige måter. Det mest vanlige er mva kompensasjon, lån, tilskudd og egenkapital. Det vesentligste av kommunens investeringer er også for 2019 finansiert med lån, samt mva kompensasjon og tilskudd. Med utgangspunkt i dagens lånerente samt fremtidige investeringsplaner har kommunen valgt å lånefinansiere investeringene i 2019 fremfor å nytte egenkapital. Dette vil være med på å sikre likviditeten i driften i en periode fremover.

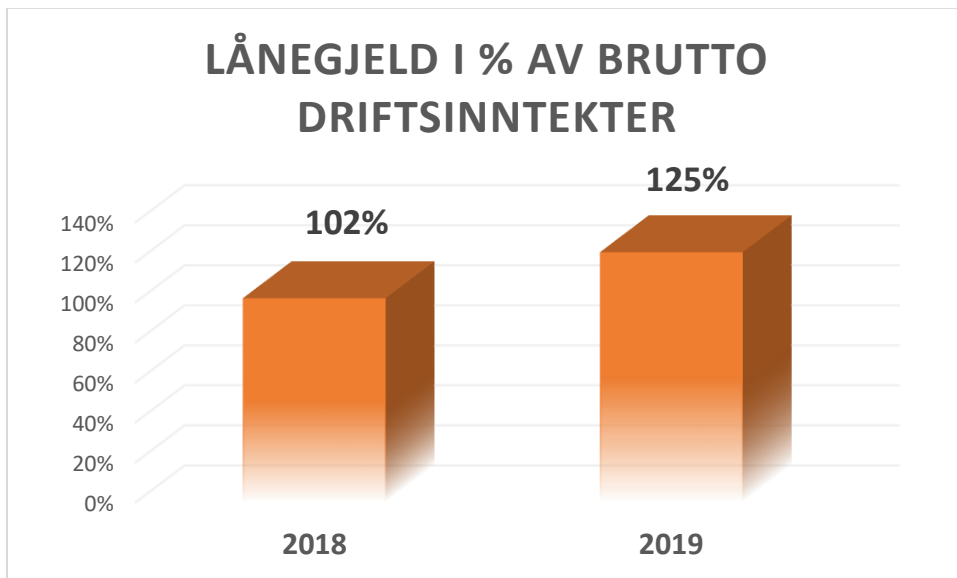
Høy lånefinansieringsgrad fører til at kapitalutgiftenes andel av totale utgifter øker, og gir en tilsvarende reduksjon av midler til drift og tjenesteproduksjon.

2.5 Lånegjeld

Kommunens langsiktige lånegjeld økte med 66,5 mill. kroner i 2019. Kommunens samlede lånegjeld var ved utgangen av året på 666,6 mill. kroner. Økning i lånegjelden i 2019 skyldes i hovedsak bygging av ny skole på Kolvereid.

Både lån til egne investeringsformål og midler til videre utlån er tatt med i oversikten nedenfor. Pr 31.12.2019 er ca. 83,5 mill. kroner av lånegjelden lån i Husbanken til videreutlån, samt 84,9 mill. er gjeld i tilknytning selvkostområdene.

Dersom man korrigerer driftsinntektene for mottatte midler fra havbruksfondet i 2018 har kommunen en langsiktig lånegjeld på ca. 114 %, målt i forhold til brutto dr.innt.

Det anbefales ikke over tid å ha en samlet lånegjeld som overstiger 100 % av brutto driftsinntekter. Det vil medføre at man er ekstra sårbar ved rentesvingninger, noe som vil kunne gå ut over driftsrammene og tjenesteytingen i kommunen. Videre vil renter og avdrag ta en stor del av driftsinntektene som ellers ville gått til å finansiere kommunens tjenester.

Sammensetning av gjeld	2018	2019
Samlet lånegjeld	600 059	666 629
Videreutlån	68 089	71 330
Ubrukte lånemidler	89 584	51 950
Netto lånegjeld	442 386	543 349
Lån til selvkostområdene	78 822	84 945
Lån med rentekomp fra staten	50 000	46 990
Gjeld som belaster kommunekassen	313 564	411 414
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	75 %	101 %

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån. Ifølge kommunens handlingsregler som kommunestyret vedtok ved behandling av budsjett, skal man styre mot at netto lånegjeld ikke overstiger 75 % av kommunens brutto driftsinntekter.

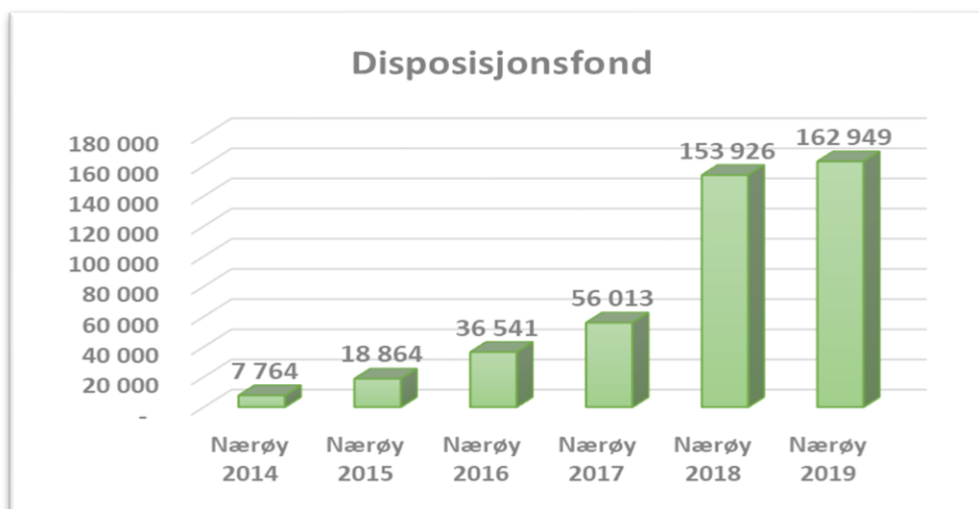
Høye brutto driftsinntekter i 2018 skyldes at man mottok 67,1 mill. kroner fra havbruksfondet i 2018. Justerer man for det ser man at netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter i realiteten har økt fra 84 % til 101 %. Dette bør være et varsel med tanke på kommunens tålegrense når det gjelder finanskostnadenes belastning på driften.

2.5.1 Langsiktig gjeld pr. innbygger

I tråd med at langsiktig gjeld har økt, har også langsiktig gjeld pr innbygger økt. I 2018 var total lånegjeld pr innbygger ca. kr 118 000. Dette er ved utgangen av 2019 økt til kr 131 000. Landsgjennomsnittet ligger til sammenligning på ca. 92 000 i langsiktig gjeld pr innbygger.

2.6 Disposisjonsfond

Kommunen har siden 2014 hatt en bevisst politikk på å bygge tilstrekkelig handlingsrom. Den kraftige økningen i disposisjonsfondet fra 2017 til 2018 skyldes blant annet at man mottok 67,1 mill. kroner fra havbruksfondet.

Det er anbefalt at man minst bør ha et disposisjonsfond på mellom 5 og 7,5 % av brutto driftsinntekter. Før disponering av mindreforbruk 2019 har Nærøy et disposisjonsfond på 162,9 mill. kroner som tilsvarer 30,4 % av brutto driftsinntekter. Dette gjør kommunen bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer med økte finanskostnader, og gir bedre mulighet til økt egenkapitalfinansiering av fremtidige investeringer.